

Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel

Inhoudsopgave

	Bladzijde
1 Inleiding	3
2 Werkwijze	3
3 Uitgangspunten voor bestuurlijke inrichting	3
4 Opties voor bestuurlijke inrichting	4
5 Optie 3 gerealiseerd door inbedding bij SAZ	
5.1 SAZ langs de meetlat	5
5.2 Voorwaarden waaraan de bestuurlijke inrichting moet voldoen	6
5.3 Domeinen waarop de kwetsbaarheid moet worden weggenomen	9
6 De leerling	12
7 Juridisch	13
8 Uitvoering Sociaal Plan	14
9 Inrichting van de schoolleiding	14
10 Het gebouw	15
11 Proces	16
12 Samenvatting opbrengsten	16
12.1 Voordelen en randvoorwaarden in schema	17
13 Het Advies	18
14 Tot slot	18

Bijlagen

Financiële positie SAZ	I
Kwaliteit SAZ	II

1 Inleiding

Als gevolg van een aantal in- en externe ontwikkelingen zoals uitvoerig beschreven in de Nota Toekomstvisie (verder NTV) en het rapport Dyade (zie bijlagen), is de continuïteit van het Voortgezet Onderwijs op Texel onder druk komen te staan. De NTV is leidraad voor de onderwijskundige koers (gepersonaliseerd leren) en de financiële gezondmaking. Op het terrein van de bestuurlijke inrichting geeft de nota aan dat verdere verkenning noodzakelijk is. Dit advies is te beschouwen als het resultaat van die verdere verkenning.

2 Werkwijze

Er is door het schoolbestuur ter uitvoering van de NTV besloten om het perspectief op bestuurlijke inrichting te laten onderzoeken door de voorzitter van het CVB van Stichting Scholen aan Zee (verder SAZ) in combinatie met het voeren van de leiding over de school gedurende het schooljaar 2014-2015. In de prestatieafspraken is hierover opgenomen:

"Het advies moet inzicht geven in de punten waarop versterking noodzakelijk wordt geacht, waar kansen voor verbreding liggen, welke bestuurlijke inrichting daartoe een bijdrage kan leveren en welk managementmodel daar bij past. Op basis daarvan kunnen dan stappen gezet gaan worden voor een toekomst-vaste bestuurlijke inrichting en voor de werving van een daarbij passende nieuwe schoolleiding."

Met dit advies zoals dat thans voorligt is invulling gegeven aan voormelde opdracht. Het is tot stand gekomen op basis van eigen waarneming, in- en externe gesprekken, inspectieverslagen, de NVT, en alle daaraan ten grondslag liggend bronnenmateriaal.

Leeswijzer:

In paragraaf 3 en paragraaf 4 wordt geschetst welke meerwaarde samenwerking voor OSG De Hogeberg moet opleveren en aan welke voorwaarden een samenwerkingspartner een bijdrage moet leveren of voldoen. Vervolgens wordt in paragraaf 5 tot en met 10 aan hand hiervan de meerwaarde van een bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met SAZ beschreven en wordt ingezoomd op een aantal specifieke onderwerpen: leerling, juridisch, uitvoering sociaal plan, inrichting van de schoolleiding en het gebouw. Paragraaf 11 gaat in op het proces. Paragraaf 12 biedt een samenvatting van de opbrengsten van een bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met SAZ. Paragraaf 13 geeft ten slotte het concluderende advies gericht op SAZ.

3 Uitgangspunten voor de bestuurlijke inrichting

OSG De Hogeberg is op een aantal punten kwetsbaar. Zo kwetsbaar dat daardoor de continuïteit van de school, en daarmee van het Voortgezet Onderwijs op Texel, wordt bedreigt. Met andere woorden, om de continuïteit te waarborgen, dienen de kwetsbaarheden geïdentificeerd te worden en vervolgens dient de bestuurlijke

inrichting deze kwetsbaarheden structureel weg te nemen danwel substantieel kleiner te maken.

Er zijn vier voorwaarden te identificeren waaraan de bestuurlijke inrichting moet voldoen. Daarnaast zijn er zes domeinen waarop de kwetsbaarheid weggenomen moet worden omdat die het voortbestaan van Voortgezet onderwijs op Texel bedreigen.

Deze voorwaarden zijn:

1. de continuïteit van het voortgezet onderwijs op Texel moet geborgd zijn;
2. met behoud van eigen identiteit;
3. met borging van de algemene toegankelijkheid van het VO op Texel;
4. en met een voldoende breed aanbod aan Voortgezet Onderwijs.

Domeinen waarop OSG De Hogeberg kwetsbaar is:

1. de kwaliteit van het geboden Voortgezet Onderwijs op Texel;
2. de financiële stabiliteit;
3. het beleidsvoerend vermogen van het VO op Texel;
4. het ontwikkelvermogen van het VO op Texel;
5. de operationele bedrijfsvoering van het VO op Texel;
6. goed werkgeverschap.

4 Opties voor bestuurlijke inrichting & meetlat

In principe zijn er drie opties denkbaar.

1. handhaving huidige bestuurlijke inrichting als gemeentelijke school;
2. verzelfstandiging;
3. inbedding bij een groter bestuur voor VO (bestuurlijke fusie);

Handhaving van de huidige constructie (optie 1) wordt door niemand wenselijk geacht. Het doet geen recht aan het eigene van het VO en de complexe wet- en regelgeving waarmee het VO heeft te maken. De gemeentelijke organisatie is, zowel operationeel als bestuurlijk, niet voldoende toegerust voor het besturen en operationeel leiden van een school voor VO. Optie 1 biedt onvoldoende perspectief op continuïteit en op het verminderen van de kwetsbaarheid.

Verzelfstandiging (optie 2) biedt door de schaalgrootte en de scherpe daling daarin, eveneens onvoldoende perspectief op toegevoegde waarde op de voorwaarden waaraan het bestuurlijke model moet voldoen. Verzelfstandiging in een stand alone positie zou eerder verslechtering betekenen ten opzichte van de huidige situatie dan verbetering. Immers de school is dan ook financieel zelfstandig, zonder de gemeente als financiële achtervang. De overhead wordt groter waardoor de druk op de middelen beschikbaar voor het primaire proces toeneemt en er is onvoldoende (financiële en personele) ruimte voor beleid en ontwikkeling.

Resteert optie 3, inbedding bij een ander (groter) schoolbestuur. Deze inbedding zal moeten voldoen aan de eerdere genoemde 4 Voorwaarden en een positief effect moeten

hebben op de 6 Domeinen waarop de OSG kwetsbaar is. Daarnaast dient een fusiepartner hoog te scoren op de criteria in de “meetlat”:

1. **Geografische nabijheid;**
Uitwisseling van leerlingen en personeel vergroot de kans op een breed aanbod en biedt perspectief vanuit werkgelegenheid, vervanging en intervisie.
2. **Gepersonaliseerd leren;**
Kennis en ervaring met (ontwikkeling) van gepersonaliseerd leren.
3. **ICT;**
Hoog niveau van ICT ter ondersteuning van onderwijskundige vernieuwing/gepersonaliseerd leren en bedrijfsvoering.
4. **Kwaliteit van onderwijs;**
Een partner die een bijdrage kan leveren aan verhoging van de kwaliteit van het onderwijs.
5. **Financieel gezond;**
Een positieve meerjarenraming, ook met OSG De Hogeberg.
6. **Omgaan met krimp;**
Een partner gewend om te functioneren in en te anticiperen op krimp.
7. **Wederzijds belang;**
Alleen ‘win-win’ is een goede basis voor samenwerking.

5 Optie 3 gerealiseerd door inbedding bij SAZ

Conform de opdracht in de prestatieafspraken is SAZ langs de ‘meetlat’ onder 4 gelegd. Er zijn – de NTV liep hierop al vooruit - een aantal argumenten om in te zoomen op een specifiek model met SAZ. Verder beschrijven we in deze paragraaf de toegevoegde waarde van inbedding bij SAZ vanuit het perspectief van OSG De Hogeberg. Daarbij wordt de context gevormd door de in paragraaf 3 genoemde 4 voorwaarden en 6 domeinen.

5.1 SAZ langs de ‘meetlat’

1. voor een aantal oplossingen voor de problematiek waarmee het VO op Texel zich geconfronteerd ziet, is **geografische nabijheid** van belang. SAZ is het meest nabij;
2. net als in de NTV heeft ook SAZ gekozen voor **gepersonaliseerd leren** als onderwijskundige koers;
3. SAZ heeft een goede reputatie opgebouwd en veel ervaring opgedaan met ontwikkeling op zowel onderwijs als bedrijfsvoering. Op het terrein van inzet van **ICT in bedrijfsvoering** en ICT in het onderwijs behoort SAZ tot de koplopers in Nederland. De expertise die daarmee is opgebouwd is beschikbaar binnen de onderwijskundige koers die Texel wens te varen;
4. SAZ heeft de **kwaliteit van onderwijs** en het instrumentarium om daarop te sturen, op orde (zie bijlage inspectie);
5. SAZ is financieel gezond (zie bijlage feiten en cijfers);
6. SAZ heeft beleid ontwikkeld en geïmplementeerd - **risicomanagement** - om om te gaan met krimp en andere risico's (voorbeelden hiervan zijn ver

- doorontwikkelde prognose-instrumenten en het exact in kaart hebben van personele behoefte, sturen op flexibiliteit, jong voor oud beleid, etc.);
7. voor SAZ heeft een inbedding van het VO op Texel ook toegevoegde waarde. Het hoge ambitieniveau op het terrein van onderwijsontwikkeling en de professionele bedrijfsvoering vragen om samenwerking en slagkracht (volume). De meest succesvolle samenwerkingen zijn altijd gebaseerd op een gevoeld en gedeeld **wederzijds belang**.

5.2 Voorwaarden waaraan de bestuurlijke inrichting moet voldoen

Voorwaarde1: De continuïteit van het voortgezet onderwijs op Texel

De hele Texelse gemeenschap zet in op het behoud van 'kwalitatief goed Voortgezet Onderwijs op het eiland Texel. Een brede OSG De Hogeberg is onmisbaar voor de vitaliteit van de Texelse gemeenschap. SAZ onderschrijft dit belang.

De continuïteit staat ernstig onder druk als gevolg van krimp en daarmee samenhangende problemen (zie daartoe de analyse die ten grondslag ligt aan de Nota Toekomstvisie). Inbedding bij SAZ draagt bij aan die continuïteit mits wordt voldaan aan meerwaarde op de voorwaarden 2 tot en met 4 en de domeinen 1 tot en met 6.

Maar onverlet die meerwaarde moeten er garanties zijn dat binnen de stichting SAZ, Texel een zelfstandige school houdt op het eiland met een breed (VMBO – VWO) aanbod. Deze specifieke voorwaarde voor inbedding binnen een groter bestuur kan gezekerd worden binnen de Stichting SAZ door:

- a. opname van deze doelstelling in de statuten. Daarmee is het voor het bestuur van SAZ onmogelijk de school op Texel (deels) te sluiten of af te stoten. Een dergelijk besluit vereist statutenwijziging. Dat kan normaal alleen met 2-3 meerderheid van de Raad van Toezicht. In dit specifieke geval zou geformuleerd kunnen worden dat de bepaling betreffende Texel alleen gewijzigd kan worden bij unaniem besluit.
- b. Een dergelijk voorstel kan alleen aan de orde zijn wanneer aantoonbaar zou zijn dat het openhouden van de school op Texel, het voortbestaan van de stichting als geheel zou bedreigen.
- c. De Gemeente Texel krijgt een zetel in de Raad van Toezicht van SAZ.
- d. De school op Texel krijgt een locatiegarantie en behoudt als entiteit haar eigen brin nummer. De financiën worden op locatieniveau inzichtelijk gemaakt.
- e. Mocht de RvT ooit op enig moment unaniem besluiten tot stopzetting van een zelfstandige school op Texel, dan dienen de statuten te voorzien in een zogenaamde "terugval optie". Dit houdt in dat in dat geval de gemeente Texel in staat gesteld dient te worden de school alsnog in een andere constructie voort te zetten. Het Brin nummer wordt in dat geval weer terug overgedragen aan de gemeente Texel danwel de stichting die zij daarvoor in leven roept. De beslissingsbevoegdheid hiertoe ligt in dit voorkomende geval bij de Gemeenteraad. Financieel geldt dat in een dergelijk geval met het Brinnummer een deel van de reserves van SAZ meekomt waarbij de verdeelsleutel is gebaseerd op het aandeel van de school op Texel in de totale leerling populatie.

Voor alle duidelijkheid: dit is een noodscenario dat zich naar verwachting niet voor zal doen maar geeft de gemeente Texel de zekerheid dat zij altijd het laatste woord kan hebben als het gaat over de continuïteit van Voortgezet onderwijs op het eiland.

Van belang in dit verband is dat met een inbedding binnen de stichting SAZ, voldaan wordt aan alle bepalingen rondom Governance, de zogenaamde “code Goed Bestuur” waarin onder andere voorzien wordt in een scheiding tussen bestuur en toezicht.

Met deze vijf bepalingen is de continuïteit voor een breed – en potentieel zelfs breder - aanbod aan Voortgezet Onderwijs op Texel juridisch minstens even sterk geborgd als dat in de huidige situatie het geval is. Misschien zelfs wel steviger. De toegevoegde waarde zit hem echter vooral in de meer inhoudelijke argumenten 2 tot en met 4 en domein 1 tot en met 6. Die maken het tot een sterk en toekomst-vast geheel.

Voorwaarde 2: Behoud van eigen identiteit

De identiteit van een school is eerst en vooral gelegen in de onderwijskundige identiteit. Het ontwikkelen en borgen van een onderwijskundige visie, die enerzijds voldoet aan de wettelijke bepalingen en anderzijds is toegesneden op de specifieke context van de school, vraagt om een sterk ontwikkelings-, uitvoerings- en beleidsvoerend vermogen. Kwaliteiten die in een kleine school veelal minder goed ontwikkeld zijn. Veelal overheerst de operationele agenda en komt men onvoldoende toe aan het formuleren en vasthouden van die eigen onderwijskundige identiteit. Inbedding bij een groter bestuur vergroot dit vermogen (zie daartoe ook punten 7 en 8).

Voorwaarde is dan wel dat dat bestuur voorziet in ruimte voor scholen met een eigen identiteit. Voor SAZ geldt dat dit een wezenskenmerk is van haar visie. Dit komt tot uitdrukking in het feit dat ook SAZ meerdere scholen onderkent met een eigen identiteit en er zelfs op stuurt dat die scholen van elkaar moeten verschillen.

Er zijn een aantal voor SAZ gemeenschappelijke uitgangspunten (pijlers onder het beleid) waaraan door de scholen een eigen invulling dient te worden gegeven.

Onderdeel van de identiteit is ook het openbaar karakter van OSG DE Hogeberg. Dit is binnen SAZ geborgd. SAZ heeft als denominatie ‘Algemeen Bijzonder’ en verzorgt zowel het Openbaar Onderwijs van de gemeente Den Helder als het interconfessioneel onderwijs. Statutair is bepaald dat aan de uitgangspunten van beide denominaties recht gedaan dient te worden. Meest essentieel vanuit de optiek van openbaar onderwijs is de algemene toegankelijkheid van de school.

Onderdeel van de identiteit is vervolgens ook dat de school in de bezetting een herkenbaar Texels profiel heeft. Dat wil zeggen dat medewerkers en leiding voldoende verankerd moeten zijn in de Texelse samenleving en dat het aanbod relevantie heeft voor de Texelse samenleving. Voor kwaliteit, ontwikkelvermogen en innovatie zijn ook impulsen van buiten nodig. Binnen de context van een groter bestuur is het mogelijk een goede mix te maken tussen mensen van het eiland en mensen van buiten. Bovendien

kunnen mensen van het eiland impulsen krijgen in de samenwerking met mensen die op de andere scholen van SAZ werken.

Daarmee geeft de inbedding in een groter bestuur een krachtige impuls aan het vormen en doorontwikkelen van een sterke eigen identiteit.

Voorwaarde 3: Borgen van de algemene toegankelijkheid van het VO op Texel

Onder de eerste twee punten is al betoogd dat inbedding bij een groter bestuur de essentie van de denominatie “Openbaar onderwijs Texel” faciliteert. Immers daartoe is continuïteit nodig en ruimte om een eigen identiteit aan te nemen. De school is en blijft – evenals andere scholen van SAZ - algemeen toegankelijk.

Voorwaarde 4: De breedte van het aanbod aan Voortgezet Onderwijs op Texel

Het Voortgezet Onderwijs zoals dat thans wordt aangeboden op Texel is al niet meer zo breed als dat het zou kunnen zijn. Immers om bedrijfseconomische redenen is het aanbod de afgelopen tijd verschaald. Dit is te zien in het smalle aanbod binnen het beroepsonderwijs en in de beperkte keuzemogelijkheden op havo en vwo niveau. Inbedding bij SAZ en de geografische nabijheid van SAZ maakt het mogelijk om zoveel schaal te maken dat er niet alleen sprake is van behoud van breedte maar zelfs uitbreiding van breedte.

Een bestuurlijke inbedding bij SAZ geeft de mogelijkheid:

- Meer uitstroomprofielen in het VMBO door een gezamenlijk aanbod aan beroepsonderwijs neer te zetten waarbij de keuzemogelijkheden voor Texelse kinderen aanzienlijk ruimer worden dan thans het geval is. De leerlingen hebben hun thuisbasis op Texel, kunnen sommige praktijkmodules geheel volgen op Texel en voor sommige kunnen ze naar DH danwel wordt het zo georganiseerd dat die modules periodiek op Texel worden aangeboden door docenten uit den Helder. Het omgekeerde zal ook plaatsvinden (Helderse leerlingen die modules volgen op Texel en/of Texelse docenten verzorgen periodiek modules in DH) waardoor er meer draagvlak (meer schaal) ontstaat voor de modules die op Texel worden aangeboden. Dit kan wettelijk alleen binnen de grenzen van een bestuurlijke eenheid;
- Waar zogenaamde ‘ kleine vakken’ ernstig onder druk staan als gevolg van de beperkte schaal van De Hogeberg, kunnen diezelfde vakken binnen het bestuur wel aangeboden blijven worden. Ook hier geldt weer dat dat kan door de leerlingen periodiek dat vak in DH te laten volgen danwel door het periodiek aan te bieden op Texel;
- Door de geringe schaal komt het VWO op Texel ernstig onder druk te staan. Binnen de context van een groter bestuur is het mogelijk VWO te blijven aanbieden op Texel in combinatie met wat geformuleerd is bij kleine vakken;
- In principe behoort het tot de mogelijkheden om Texelse leerlingen in staat te stellen een Gymnasium diploma te halen en / of deel te nemen aan het hoogbegaafden programma van SAZ. Ook hier weer door de thuisbasis op Texel te hebben en specifieke vakken te volgen aan de overkant;

- Naar alle waarschijnlijkheid maakt vanaf 01-08-2105 ook Praktijkschool de Pijler onderdeel uit van SAZ. Dit biedt mogelijkheden om ook leerlingen met een PRO indicatie een aanbod te doen op Texel;
- SAZ heeft een erkende positie opgebouwd waar het gaat om de implementatie van ICT in het onderwijs. Ook deze ervaring kan helpen om onderwijsaanbod in stand te houden dat op de traditionele manier misschien niet meer in stand te houden is.

Dit zijn vooral argumenten die samenhangen met het creëren van voldoende schaalgrootte om zo een breed aanbod in stand te houden c.q. uit te breiden. De meer kwalitatieve argumenten komen verderop aan de orde. Om de schaalgrootte in relatie tot de breedte van het aanbod maximaal uit te buiten, is anders organiseren vereist door vakken te periodiseren en slim te roosteren. Dit zijn op zich geen nieuwe fenomenen in het onderwijs. Bovendien zal de organisatie van onderwijs in ieder geval veranderen als gevolg van gepersonaliseerd leren.

5.3 Domeinen waarop de kwetsbaarheid moet worden weggenomen

Domein 1: Behoud en uitbreiding van de kwaliteit van het Voortgezet Onderwijs op Texel

Het fenomeen 'kwaliteit van onderwijs' vraagt om een zekere schaal. Om een vak op niveau aan te kunnen bieden dient er gestuurd te kunnen worden op:

- Bevoegdheden en bekwaamheden;
- Voldoende collega's om samen de verantwoordelijkheid voor een vak mee te dragen. Immers toetsontwikkeling, didactiek, vakinhoudelijke ontwikkeling, organiseren buitenschools leren etc. vereisen overleg met collega professionals en verdeling van taken;
- Voldoende collega's om samen de onderwijskundige visie van de schoolsoort te bepalen (VBO, MAVO, HAVO, VWO) en deze te vertalen naar gemeenschappelijk handelen en het werken aan gemeenschappelijke vaardigheden en waarden;
- Voldoende collega's om samen mee te vernieuwen, zowel binnen het eigen vak als vakoverstijgend;
- Voldoende collega's om samen leermateriaal, projecten etc. mee te ontwikkelen;
- Voldoende schaal om informatie aan te kunnen reiken waardoor sturen op kwaliteit mogelijk wordt (analyse van opbrengsten in relatie tot het geboden onderwijs op schoolniveau, teamniveau, sectieniveau en individueel niveau);
- Voldoende schaal om intern audits uit te voeren. Naarmate de interne kwaliteitszorg beter op orde is, is het zelfsturend vermogen zonder interventies van de inspectie groter;
- Leerlingen leren ook veel van elkaar. Het is daarom van belang om ongeacht het uitgangspunt van gepersonaliseerd leren, settingen te kunnen creëren waarin leerlingen kunnen samenwerken. Ook hiervoor is voldoende schaal noodzakelijk.

Binnen de schaal die De Hogeberg heeft en straks krijgt komen al deze punten die medebepalend zijn voor de kwaliteit van het onderwijs ernstig onder druk te staan.

Inbedding bij SAZ heeft op al deze punten een grote toegevoegde waarde door het vermogen tot:

Collegiale samenwerking;

- Uitwisseling van onderwijsprodukten;
- Overleg;
- Consultatie;
- Instrumentontwikkeling;
- Geografische nabijheid.

In samenspraak kan er worden gewerkt aan nieuwe kwaliteitszorgsystemen met interne audits en de systematiek van 'critical friends'.

Domein 2: Borgen van financiële stabiliteit

Een financieel gezonde, stabiele organisatie kenmerkt zich door:

- Vermogen om beleid te vertalen in financieel beleid;
- Vermogen om financieel beleid te voeren;
- Structurele kosten en structurele baten met elkaar in evenwicht te houden;
- Goede balans te creëren in vaste en variabele kosten;
- Periodieke Risicoanalyse;
- Weerstandvermogen op orde;
- Ruimte voor ontwikkelingen en innovatie impulsen;
- Inrichten, bemensen en bewaken van een deugdelijke Planning en Control cyclus;
- Vermogen om financiële stuurinformatie te genereren en te analyseren.

Op de schaal die Texel heeft staan alle uitgangspunten voor een gezonde, stabiele financiële huishouding ernstig onder druk. De schaal wordt te klein om zowel het primaire proces als het ondersteunende proces adequaat in te richten binnen de beschikbare middelen. Het opbouwen van weerstandvermogen komt dan onder druk, het investeren in ontwikkeling en vernieuwing komt onder druk. Het professioneel sturen op financiën komt onder druk en er ontstaat langzaam maar zeker een neerwaartse spiraal.

Het delen van kosten in de overhead, het delen van kosten in ontwikkeling, het delen van kosten in (financiële) expertise, het delen van kosten in instrumentontwikkeling en het delen van kosten in bedrijfsvoering maken het mogelijk om de exploitatie sluitend te houden, weerstandvermogen op te bouwen en kwaliteit te bieden tegen lagere kosten. Een organisatie met een schaal van SAZ en De Hogeberg samen (ongeveer 3500 leerlingen in 2020) is voldoende robuust om financieel gezond te zijn zonder dat het zo groot wordt dat er onnodige bureaucratie ontstaat die weer extra kosten met zich brengt.

SAZ heeft een gedegen en toekomstgericht financieel beleid en is zelf financieel gezond (zie bijlage).

Domein 3: Versterking van het beleidsvoerend vermogen van het VO op Texel

Complexe wet- en regelgeving, uitvoering van werkgeverschap, expertise op terreinen als financiën, HRM, ICT, facility management, inkoop etc. maakt dat een school in staat moet zijn om:

- Beleid te maken o.b.v. in- en externe impulsen;
- Beleid van buiten (ministerie, inspectie, wet- en regelgeving) te vertalen in interne processen;
- Eigen beleid te vertalen in interne processen.

Ook hier geldt dat om daarin de juiste bezetting en kwaliteit te kunnen veroorloven, een zekere schaalgrootte noodzakelijk is. De Hogeberg heeft die schaal in de huidige situatie niet en in de toekomst zeker niet. Veel diensten worden daardoor onnodig duur ingekocht bij commerciële partijen waarbij de kwaliteit van de verleende diensten niet bijzonder hoog is. SAZ heeft haar beleidsvoerend vermogen goed op orde en de komst van De Hogeberg binnen de stichting maakt het mogelijk die kwaliteit te delen en in stand te houden of waar nodig zelfs in gezamenlijkheid uit te breiden.

Domein 4: Versterking van het ontwikkelvermogen van het VO op Texel

Ontwikkeling en vernieuwing vragen om:

- Visie;
- Beleid;
- Mensen;
- Middelen.

Het is al betoogd dat op al deze voorwaarden beter gescoord wordt in samenwerking binnen een groter bestuur dan in een stand alone positie. Belangrijk is dan dat op hoofdlijnen er zoveel gemeenschappelijkheid is in de visie en het beleid, dat er over en weer voordelen ontstaan. SAZ en De Hogeberg kiezen beiden voor gepersonaliseerd leren. Los van hoe dat in de diverse scholen precies vorm krijgt, ligt daarmee een belangrijke gemeenschappelijke bodem onder ontwikkeling en vernieuwing waardoor grote synergievoordelen ontstaan.

Domein 5: Versterking van de bedrijfsvoering van het VO op Texel

In al het voorgaande is betoogd dat schaal voordelen biedt. In de feitelijke bedrijfsvoering zijn die er vanzelfsprekend ook. SAZ heeft grote stappen gezet in het uniformeren, systematiseren en automatiseren van bedrijfsprocessen. Daarbij is vrijwel alle workfklow gedigitaliseerd en is er sprake van een vrijwel “papierloos kantoor”. Om de eigen opvatting te toetsen, heeft SAZ recent een benchmark laten uitvoeren op de bedrijfsvoering. Samengevat was het resultaat dat SAZ tegen gemiddeld lagere kosten, gemiddeld meer en kwalitatief betere diensten aanbiedt.

Een integratie van de bedrijfsvoering maakt de kosten voor overhead van de OSG (maar relatief ook voor de hele stichting) aanzienlijk geringer waardoor er meer middelen vrijkomen voor het primaire proces.

Domein 6: Goed Werkgeverschap

Naast alle zaken die moeten, is een onderwijsorganisatie ook werkgever. Daarbij is het nastreven van 'goed werkgeverschap' niet alleen vanuit de optiek van werkgever/werknemer gewenst maar ook vanuit de optiek van kwaliteit van het onderwijs. Als aantrekkelijk werkgever is het makkelijker om voldoende gekwalificeerd personeel aan te trekken en te binden. Dit heeft direct invloed op de kwaliteit van het aangeboden onderwijs.

Goed werkgeverschap impliceert:

- Perspectief op een zekere mate van baan zekerheid;
- Medewerkers moeten een zekere mate van zekerheid voelen en zich kunnen en willen verbinden aan de werkgever;
- Perspectief op ontwikkeling en scholing;
- Medewerkers moeten zich kunnen ontwikkelen. Daartoe is het hebben van mogelijkheden tot scholing essentieel. In een grotere organisatie zijn er meer ontwikkelperspectieven dan in een kleine organisatie;
- Perspectief op carrièremogelijkheden;
- De investering die werkgever en werknemer doen in verbinding en ontwikkeling moet ook kunnen leiden tot stappen in de loopbaan. Een grotere organisatie biedt meer carrièreperspectief;
- Kwalificerend voor de gehele loopbaan, eventueel buiten de organisatie;
- De ontwikkeling binnen de eigen organisatie moet ook kwalificerend zijn voor een eventuele volgende stap in de loopbaan buiten de eigen organisatie;
- Professionele begeleiding in de vorm van een state of the art HRM beleid;
- Goed werkgeverschap vraagt om een goed HRM beleid en een adequate bemensing daarvan met daarbij de juiste faciliteiten;
- Een realistische werkdruk (in een relatief kleine organisatie komen veel taken terecht bij weinig mensen, taken waar men niet altijd voor is toegerust en waar ook niet altijd voldoende tijd en capaciteit voor is. Dit genereert onevenredig veel werkdruk).

Samen met SAZ kunnen al deze mogelijkheden geboden worden. Bij krimp zijn er aanzienlijk meer mogelijkheden voor de medewerkers om voor de organisatie te blijven werken.

6 De leerling

Bovenstaand is uitvoerig weergegeven op welke domeinen de bestuurlijke inrichting tot versterking en borging van continuïteit leidt. Maar hoe ziet dat er nu uit voor de leerlingen?

Jan volgt VMBO op Texel. Hij doet een volledig programma binnen de keuzemodules zoals OSG De Hogeberg die aanbiedt en behaalt zijn diploma.

Els volgt VMBO op Texel. Zij wil in haar afstudeerprofiel een aantal vakken (modules) doen die Texel niet aanbiedt maar Den Helder wel. Gedurende 6 weken volgt Els 1 dag die modules aan de overkant. Zij haalt haar diploma op Texel.

Kees doet VMBO op Texel. Samen met nog 5 medeleerlingen willen zij een module doen die alleen in DH wordt aangeboden. De docent die dat aanbiedt in DH, komt gedurende 6 weken, 1 dag in de week dat vak aanbieden op Texel.

Kris volgt VMBO in DH. Zij wil een aantal modules doen die alleen op Texel worden aangeboden. Zij volgt gedurende 6 weken, 1 dag in de week die module op Texel.

Er is een groep leerlingen in DH die een aantal modules wil volgen die alleen Texel aanbiedt. De modules vragen om praktijkvoorzieningen die alleen Texel heeft staan. De groep volgt gedurende 6 weken de modules in geclusterde vorm waardoor ze bijvoorbeeld twee dagen per week op Texel moeten zijn.

Eenzelfde beeld kan worden geschetst voor een VWO leerling die een gymnasium diploma wil halen, een vwo leerling die een heel specifiek vak wil volgen, een vwo leerling die extra stof wil (hoogbegaafden programma) etc.

Er ontstaat vanuit een duidelijke thuisbasis de mogelijkheid om keuzes te maken die er in een stand alone positie niet zijn. Voor de samenleving neemt de relevantie van de school enorm toe omdat er in gezamenlijkheid een vakkenaanbod gedaan kan worden en er afstudeerprofielen samengesteld kunnen worden die passen bij wat Texel nodig heeft.

7 Juridisch

Tijd is een factor van belang om onnodige verslechtering van de situatie te voorkomen. Het schooljaar 14-15 laat zien dat er voor een adequate besturing van de school veel investeringen nodig zijn in beleidsvoerend vermogen, interne regelgeving, protocollen, informatiehuishouding, bedrijfsvoering en kwaliteit. Deze investeringen kunnen aanzienlijk sneller en aanzienlijk goedkoper gebeuren binnen de kaders van de grotere bestuurlijke entiteit.

Daarmee kan de inbedding het beste tot stand komen langs de weg van een rechtstreekse bestuurlijke overdracht van de gemeente naar de stichting SAZ. Hiermee wordt een tijdrovend en kostbaar juridisch traject van eerst verzelfstandiging en daarna fusie, voorkomen.

Daarmee pleit dit advies niet alleen voor een bestuurlijke overdracht maar ook om deze – zonder de zorgvuldigheid geweld aan te doen – zo snel als verantwoord is te laten plaatsvinden.

8 Uitvoering Sociaal Plan

De uitvoering van het Sociaal Plan bij de OSG zou aanzienlijk vereenvoudigd worden vanaf het moment dat een bestuurlijke entiteit is gevormd waarvan zowel SAZ als OSG De Hogeberg deel uitmaken. Voor docenten en medewerkers die als gevolg van de krimp op Texel boventallig worden, zijn er aanzienlijk betere perspectieven wanneer zij een bestuursaanstelling hebben bij de grotere stichting. Bij vacatures hebben zij voorrang. Vanuit zorgvuldig personeelsbeleid en vanuit het perspectief van kostenbeheersing, is dus eveneens een snelle bestuurlijke overdracht dus zeer gewenst. Is er sprake zijn van dwang om 'aan de overkant' te gaan werken? Er zijn vier situaties denkbaar.

De eerste is in het geval van boventalligheid op OSG De Hogeberg. Werken aan de overkant is dan het enige perspectief, anders dan werkloos worden. Hier biedt dit dus alleen maar meer mogelijkheden om betrokken medewerkers het perspectief op passend werk te blijven bieden.

De tweede situatie is wanneer een medewerker functioneringsproblemen krijgt op Texel. Een (eventueel tijdelijke) overplaatsing naar de overkant in het kader van verandering van omgeving, biedt perspectief op herstel van functioneren.

De derde situatie die denkbaar is ontstaat wanneer er niet voldoende uren formatieruimte beschikbaar is voor de betreffende medewerker. Ook dan biedt een overstap of een gemengde aanstelling perspectief. Ook hier is dus het belang van de medewerker alleen maar gediend.

De vierde denkbare situatie, en hopelijk regelmatig voorkomende, is dat docenten vanuit ontwikkelingsmotieven zelf te kennen geven (tijdelijk) op een andere school te willen werken.

Overigens is het plaatsen van medewerkers op wisselende scholen vanuit het perspectief van de werkgever slechts beperkt wenselijk. Allereerst is de kern van de visie van SAZ dat scholen een eigen identiteit moeten hebben. Daarbij hoort een groep van medewerkers op die school die tezamen de 'cultuurdragers' zijn van die school. Ten tweede is een gedwongen overplaatsing niet de meest motiverende positie. En de sfeer en kwaliteit zijn gebaat bij motivatie.

9 Inrichting van de schoolleiding

Inbedding van OSG De Hogeberg heeft ook consequenties voor inrichting van de schoolleiding.

Het bestuur van SAZ is belegd bij een eenhoofdig College van Bestuur waarop wordt toegezien door een Raad van Toezicht.

Binnen de managementstructuur van SAZ is de hele bedrijfsvoering gecentraliseerd en sterk gedigitaliseerd. De aansturing vindt plaats door een Algemeen directeur Bedrijfsvoering.

Het onderwijskundig leiderschap wordt ingevuld op niveau van de scholen. Elke school van SAZ kent een Schooldirecteur die eerst en vooral onderwijskundig leider is. Om algemene zaken als onderwijsvisie, passend onderwijs en onderwijsontwikkeling te borgen is er een Algemeen directeur met portefeuille onderwijs, innovatie en zorg.

Elke school kent naast de schooldirecteur een aantal teamleiders en projectleiders die allerlei projecten binnen de school vorm geven.

Binnen deze structuur zou OSG De Hogeberg eveneens een eigen directeur hebben en een aantal teamleiders en projectleiders. Door de specifieke context van een eigenstandige school op Texel, zou ik willen aanbevelen om de schoolleiding – in ieder geval in een overgangssituatie - te laten bestaan uit twee personen (een directeur en een adjunct directeur) en drie teamleiders. Daarnaast zijn er majeure projecten als in ieder geval vernieuwd VMBO en Gepersonaliseerd leren, die om eigen projectleiders vragen.

10 Het gebouw

OSG De Hogeberg is gehuisvest in een bijzonder mooi en goed uitgerust gebouw. Echter voor de toekomst is het gebouw behoorlijk over gedimensioneerd. Dat leidt op termijn tot leegstand en een relatief hoge huisvestingslast.

SAZ is door gedecentraliseerd. Dit houdt in dat SAZ zowel economisch als juridisch eigenaar is van alle gebouwen waarin door SAZ onderwijs wordt aangeboden. Ook SAZ kent als gevolg van krimp, leegstand.

Dit betekent dat in de nabije toekomst zowel op Texel als ‘aan de overkant’ er leegstand zal zijn. Aan de overkant wordt hier op geanticipeerd door nieuwe functionaliteiten te ontwerpen voor delen van gebouwen en/of door gebouwen af te stoten.

Op Texel zal er tussen gemeente en SAZ gesproken moeten worden of het gebouw al dan niet wordt overgeheveld naar SAZ. Om de leegstand op Texel tegen te gaan zijn er opties in samenwerking met het PO en eventueel andere publieke functies. Voor SAZ zijn beide modellen denkbaar:

- Overheveling juridisch en economisch eigendom naar SAZ;
- Handhaving huidige situatie waarin het eigendom berust bij de gemeente.

In beide gevallen moet een situatie worden gecreëerd waarin het gebouw niet tot een onverantwoord risico voor de stichting leidt. Technisch (ook in relatie tot een eventuele terugval optie zoals in hoofdstuk 5.1 beschreven) is de eenvoudigste oplossing het continueren van de huidige eigendomssituatie waarbij SAZ formeel de huurder wordt van het gebouw.

11 Proces

1. De adviesnota zoals aangeboden leidt tot een intentie tot overdracht. In de intentieverklaring worden de voorwaarden beschreven waaraan de overdracht moet voldoen. Stappen die in dit kader moeten worden gezet zijn overleg met de MR, overleg en besluitvorming Gemeenteraad;
2. Er wordt gezamenlijk (gemeente en SAZ) opdracht gegeven tot een zogenaamde due dilligence door een onafhankelijk bureau;
3. Er wordt parallel gestart met werving nieuwe schoolleiding;
4. Er wordt parallel gestart met inrichting gezamenlijke bedrijfsvoering;
5. Er wordt parallel gestart met inrichting gezamenlijke ontwikkeltrajecten;
6. Er vindt een bestuurlijke overdracht plaats per 1 augustus 2016.

In afwijking van de NTV, is hier een datum voor overdracht opgenomen die iets eerder ligt dan de verandermanager voorstelde (1 januari 2017). Dit heeft te maken met:

- de uitvoering van het sociaal plan wordt hoe sneller de overdracht plaatsvindt aanzienlijk vereenvoudigd en biedt de medewerkers meer mogelijkheden tot baanbehoud.
- Operationeel is de afgelopen periode gebleken dat er heel veel zaken opnieuw moeten worden ingericht op de OSG. Uitstel is hierbij eigenlijk geen optie. Het op eigen kracht inrichten is onnodig complex en kostbaar.
- Het vernieuwd VMBO start in augustus 2016. De meerwaarde van een gezamenlijk ingericht aanbod kan alleen worden geoogst binnen een bestuurlijke eenheid.
- De hele organisatie is toe aan duidelijkheid en perspectief. Snelle besluitvorming is daarbij van groot belang.

12 Samenvatting

Inbedding bij de geografisch nabije stichting SAZ is de beste optie voor de continuïteit van het Voortgezet Onderwijs op Texel. Het biedt op alle bedreigingen een adequaat antwoord en daarmee zicht op niet alleen continuïteit maar zelfs uitbreiding van het aanbod, verbetering van de kwaliteit, financiële stabiliteit, ontwikkelkracht en efficiënte bedrijfsvoering.

12.1 Voordelen en randvoorwaarden in schema

	Voorwaarde	Meerwaarde
1	Continuïteit	Statutaire bepalingen
		Zetel RvT
		Behoud brinnummer
		Terugval optie
2	Identiteit	Passende Denominatie
		Diversiteit binnen stichting geborgd
		Texels profiel in formatie
		Texels profiel in onderwijsaanbod, mn vmbo
3	Algemene toegankelijkheid	Geborgd via 1 en 2
4	Breedte van het aanbod	Verbreding van keuzes voor leerlingen
		Uitbreiding uitstroomprofielen VMBO
		Optie Praktijkonderwijs op Texel
		Thuisbasis altijd op Texel
		Aanbod ook voor leerlingen uit DH
5	Kwaliteit	Wervende kracht
		Collegiaal overleg bij vakgroepen
		Collegiaal overleg bij ontwikkelgroepen
		Collegiaal overleg bij toetsen
		Leren van elkaar / kennisdeling
		Huisacademie
6	Financiële stabiliteit	Weerbaarder
		Robuuster
		Planning en control
		Kwaliteit bemensing
		Relatief lagere kosten overhead
7	Beleidsvoerend vermogen	Goedkoper
		Kwalitatief hoogwaardiger
8	Ontwikkelvermogen	Collegiale samenwerking
		Inspiratie
		Kennisdeling
		Huisacademie
9	Bedrijfsvoering	Professioneler
		Relatief goedkoper
		Papierloos kantoor
10	Werkgeverschap	Wervingskracht
		Loopbaanperspectief
		Binding
		Grotere baanzekerheid
		Ontwikkelingsmogelijkheden/scholing

13 Het advies

Om alle uitgangspunten recht te doen, is een sterke, ontwikkelingsgerichte organisatie gewenst. Het bestuurlijk onderbrengen van OSG De Hogeberg bij de stichting SAZ garandeert niet alleen continuïteit maar zelfs versterking van het aanbod op Texel.

Om de potentie van deze samenwerking optimaal te benutten is een volledige bestuurlijke overdracht zo snel als mogelijk gewenst. Daarbij dienen er voorwaarden gesteld te worden op het niveau van Statuten en Raad van Toezicht.

In de bedrijfsvoering, beleidsvoerend vermogen, ontwikkelvermogen, HRM beleid en kwaliteitsborging is zoveel als mogelijk integratie gewenst teneinde de synergievoordelen te kunnen boeken. In de uitvoering van het onderwijs, het aanbod en de beleidskeuzes komt de eigen identiteit van Texel tot uitdrukking.

Resultaat is een sterke onderwijsorganisatie, een sterk en levensvatbaar aanbod op Texel, een eigen identiteit op Texel, behoud van kwalitatief hoofwaardig onderwijs en behoud van werkgelegenheid. Maar eerst en vooral behoud van een voor de vitaliteit van Texel essentiële vorm van onderwijs.

14 Tot slot

Waar doen we het allemaal voor? Voor de ontwikkeling van jonge mensen door een gevarieerd, goed, onderwijsaanbod op Texel. Voor de vitaliteit van het eiland. Voor een school waar het goed is om te werken en waar iedereen trots op kan zijn.

De afgelopen periode als interim rector heeft mij geleerd dat er heel veel potentie in de school zit. Dat de betrokkenheid van de medewerkers hoog is en dat het draagvlak voor de school in de samenleving bijzonder groot is. Dit maakt dat het schrijven van dit advies relatief eenvoudig was. Immers de basis was en is aanwezig. Er moeten alleen betere randvoorwaarden gecreëerd worden om die basis volledig tot bloei te laten komen.

In feite zijn de “domeinen waarop OSG De Hogeberg kwetsbaar is” ook te bestempelen als risico’s. De samenwerking tussen SAZ en de OSG biedt dan de kansen om deze risico’s weg te nemen. Daarmee ontstaat een nieuwe stabiele situatie. Een school met een heldere koers en een gezekerde positie in de Texelse samenleving. Dat is noodzakelijk voor de school en voor Texel.

Dit advies is vanuit die gedachte vormgegeven. Ondergetekende denkt oprecht dat inbedding van De Hogeberg binnen de stichting SAZ de juiste randvoorwaarden creëert. Daarbij is er niet alleen sprake van meerwaarde voor De Hogeberg maar ook van meerwaarde voor de stichting als geheel. Want alleen wanneer het bestuurlijk samengaan voor alle partijen meerwaarde biedt, is succes gegeven.

Zijn er dan helemaal geen bedreigingen en/of risico's te benoemen voor de stichting SAZ wanneer OSG De Hogeberg daar eenmaal deel van uit maakt? Natuurlijk zijn die er. Maar de essentie is dat met de dan ontstane stichting er voldoende kwaliteit, flexibiliteit en volume in huis is om die risico's en bedreigingen te identificeren en adequaat het hoofd te bieden zonder dat de continuïteit van de stichting - of onderdelen daarvan - in het geding is.

Ik hoop met dit advies en met het proces dat hierop volgt, een bijdrage te leveren aan continuïteit van hoogwaardig Voortgezet Onderwijs op Texel

Februari 2015, Den Helder/Texel

Chris van Meurs

Balans (jaarrekening 2013)

Naam school: Scholen aan Zee	2011	2012	2013
Vaste activa	32.299.000	30.955.000	25.608.500
Vlottende activa	509.000	621.100	730.100
Liquide middelen	86.100	211.900	369.900
Totaal activa	32.894.100	31.788.000	26.708.500
Herwaarderingsreserve/egalisatierekening			
Overige reserves	7.771.700	7.484.600	7.976.700
Voorzieningen	860.000	829.400	984.800
(Overig) vreemd vermogen - lang	14.537.800	13.986.300	13.434.900
Vreemd vermogen - kort	9.724.600	9.487.700	4.312.100
Totaal passiva	32.894.100	31.788.000	26.708.500

Staat van Baten en Lasten (jaarrekening 2013)

Naam school: Scholen aan Zee	2011	2012	2013
Rijksbijdragen	21.771.300	22.032.100	23.238.500
Overige overheidsbijdragen	1.604.600	1.554.700	1.607.800
Overige baten	1.149.100	829.900	939.500
Totaal baten	24.525.000	24.416.700	25.785.800
Personele lasten	18.153.200	17.626.000	17.816.300
Kosten afschrijving	2.010.300	2.020.700	2.024.300
Huisvestingslasten	1.913.900	1.431.800	1.563.800
Overige lasten	3.369.400	2.869.600	2.968.500
Totaal lasten	25.446.800	23.948.100	24.372.900
EXPLOITATIESALDO	-921.800	468.600	1.412.900
Saldo financiële baten en lasten	-590.300	-755.800	-920.800
RESULTAAT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-1.512.100	-287.200	492.100

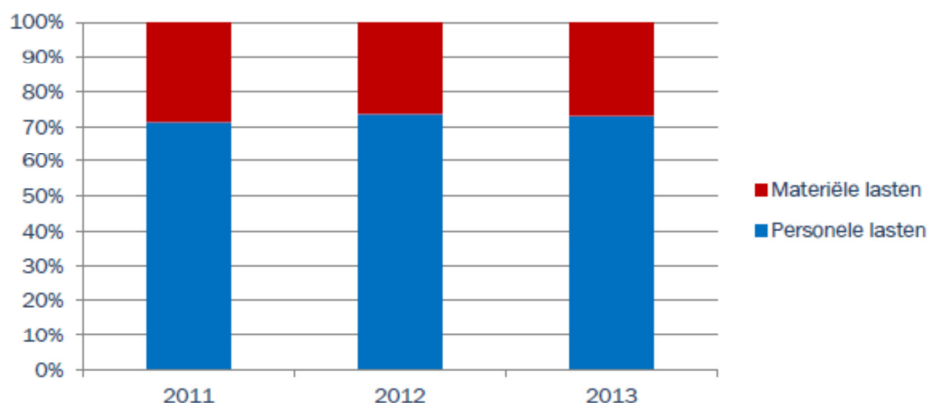
SAZ heeft 2013 afgesloten met een resultaat van 492.100.

De afgelopen jaren heeft SAZ geïnvesteerd in onderwijsinnovatie vanuit bestemmingsreserve onderwijsvernieuwing. Deze onttrekkingen geven een beeld van het resultaat, dat een toelichting behoeft; het resultaat lijkt daardoor negatief terwijl het resultaat vanuit reguliere bedrijfsvoering positief is. Publicatie van de kale gegevens roept vaak vragen op, waarbij 'door de cijfers heen kijken' van belang is. Daarom publiceert SAZ voortaan twee gegevens bij de staat van baten en lasten: het resultaat en daarnaast het genormaliseerd resultaat (resultaat gecorrigeerd met vooraf geplande onttrekking aan reserves)

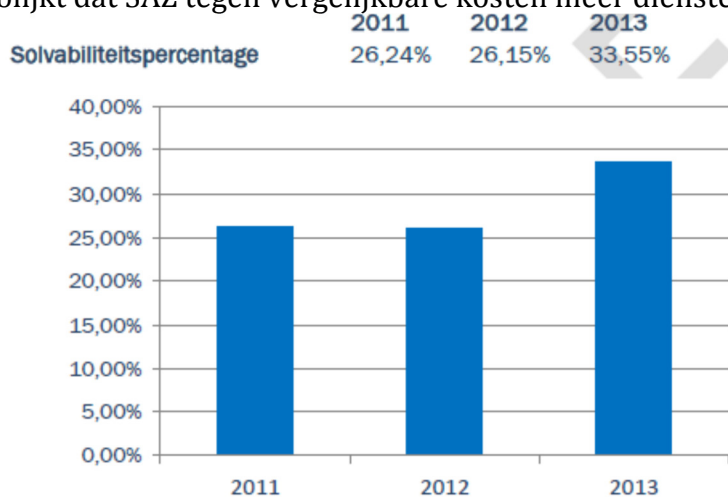
Kengetallen (jaarrekening 2013)

	2011	2012	2013
Personele lasten	71,34%	73,60%	73,10%
Materiële lasten	28,66%	26,40%	26,90%
	100,00%	100,00%	100,00%

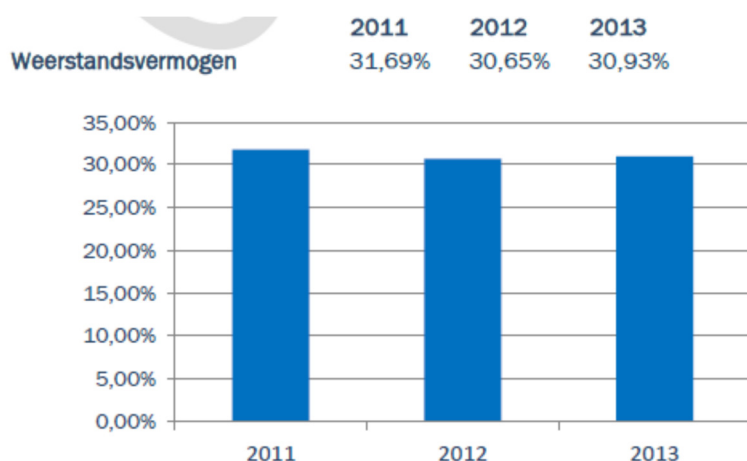
Percentage personele/materiële lasten

Het percentage personele lasten/materiële lasten wijkt bij SAZ af tov andere scholen: omdat SAZ juridisch en economisch eigenaar is van de gebouwen, worden meer kosten gemaakt voor huisvesting, dan bij andere scholen. Overigens heeft SAZ in 2013 een benchmark laten uitvoeren voor de overhead en ondersteunende diensten, waaruit blijkt dat SAZ tegen vergelijkbare kosten meer diensten levert.

(verhouding eigen vermogen incl voorzieningen/totale vermogen ; in hoeverre is voldoende kapitaal aanwezig om risico's op te vangen). De wenselijke solvabiliteit is 35%.

(overige reserves/totale opbrengsten). Signaleringswaarden van OCW: 10% ondergrens, 40% bovengrens.

Weerstandscapaciteit adhv risico-inventarisatie

(het geheel aan middelen dat SAZ heeft om de risico's af te dekken)

SAZ voert jaarlijks een risico analyse uit en bepaalt daarmee of de weerstandscapaciteit van de organisatie voldoende is, in relatie tot de risico's). Het weerstandsvermogen bestaat uit de benodigde capaciteit: 2.852.764, deel van het vermogen dat aangewend kan worden om risico's op te vangen: 7.484.563. De ratio is daarmee 2.62 en wordt gekwalificeerd als uitstekend.

Begroting en realisatie 2014 (voorlopig)

De realisatie 2014 sluit op een licht positief resultaat

De liquiditeitspositie verloopt volgens prognose.

Investerings volgens planning.

Scholen aan Zee 2, locatie Lyceum aan Zee

Afdeling	Kwaliteit
> VMBO (G)T	basistoezicht
> HAVO	basistoezicht
> VWO	basistoezicht

Scholen aan Zee 2, locatie Mavo aan Zee

Afdeling	Kwaliteit
> VMBO (G)T	basistoezicht

Scholen aan Zee 2, locatie Beroepsonderwijs aan Zee

Afdeling	Kwaliteit
> VMBO K	basistoezicht
> VMBO B	basistoezicht

Scholen aan Zee 1, locatie Beroepsonderwijs aan Zee

Afdeling	Kwaliteit
> VMBO K	basistoezicht
> VMBO B	basistoezicht

OSG DE HOGERBERG, TOEKOMSTBESTENDIG EN TEXELS

Oplegnotitie:

Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs op Texel

Missie: OSG De Hogeborg, Toekomstbestendig & Texels

Vorig jaar zijn we met elkaar de uitdaging aangegaan om op Texel kwalitatief voortgezet onderwijs te bieden met een zo breed mogelijk aanbod. Daarbij dient dat onderwijs voor de lange termijn te worden geborgd. Kortweg: “Uitvoering Nota Toekomstvisie OSG De Hogeborg” (de Nota).

In deze oplegnotitie geven we eerst kort weer wat er de afgelopen maanden ter uitvoering van de Nota is gebeurd. Vervolgens gaan we in op het belang van de OSG voor en op Texel, op de noodzaak voor bestuurlijke samenwerking voor de OSG De Hogeborg (de OSG) en in welke vorm deze samenwerking dan zou moeten plaatsvinden. We sluiten af met ons advies om een intentiebesluit te nemen om de OSG onder te brengen als zelfstandige school binnen Stichting Scholen aan Zee (SaZ): bestuurlijke fusie. Deze oplegnotitie is opgesteld met in het achterhoofd gesprekken met de MR, Raadsleden, Ouderraad en de adviesgroep OSG De Hogeborg.

Inhoud:

- A. Wat is er de afgelopen maanden ter uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG De Hogeborg gebeurd?
- B. De Toekomst van OSG De Hogeborg
- C. Vertrekpunt Nota Toekomstvisie OSG De Hogeborg: bestuurlijke fusie
- D. Bestuurlijke fusie van OSG De Hogeborg met Stichting Scholen aan Zee
- E. Ons advies: Intentiebesluit tot bestuurlijke fusie van OSG de Hogeborg met Stichting Scholen aan Zee
- F. Op weg naar de toekomst

A. Wat is er de afgelopen maanden ter uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG De Hogeborg gebeurd?

Onder leiding van de interim schoolleiding is er op de OSG gestart met processen om tot invoering van een vorm van gepersonaliseerd leren te komen en de kwaliteit van het onderwijs (opbrengst) te verhogen. De vrijwillige fase van het sociaal plan is ingegaan en er wordt gewerkt aan verbetering van de bedrijfsvoering.

Daarnaast heeft de heer C.E.J. van Meurs, interim-rector OSG De Hogeborg en voorzitter College van Bestuur van Stichting Scholen Aan Zee het ‘Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel’ (het Advies) opgesteld. Dhr. Van Meurs heeft hiermee voldaan aan de opdracht die is vastgelegd in de ‘Prestatieafspraken Gemeente Texel - OSG De Hogeborg’, welke onderdeel zijn van zijn detacheringsovereenkomst.

Het Advies levert een nadere onderbouwing van het gestelde in deze oplegnotitie.

B. De toekomst van OSG De Hogeberg

Duidelijk is dat de toekomst van OSG De Hogeberg (de OSG) sterk leeft op het eiland. Leerlingen, ouders en leraren voelen zich sterk verbonden met de school. Een 'kleine' school die onlosmakelijk deel uitmaakt van de 'kleine Texelse samenleving'. Dat leidt tot een spanningsveld.

Aan de ene kant is er de breed onderkende urgentie dat de OSG als kleine 'eenpitter' te kwetsbaar is en dat voor de toekomst van de OSG bestuurlijke samenwerking noodzakelijk is.

Kunnen we het alleen af?

Nee. Voor de toekomst van Texel is een brede middelbare school onmisbaar. Voor de kinderen die hier al wonen maar ook voor gezinnen met kinderen die hier willen komen wonen. In 2014 werd duidelijk dat er rigoureuze maatregelen nodig zijn om het middelbaar onderwijs voor Texel te behouden. Het aantal scholieren zal in de komende jaren immers schrikbarend dalen. De OSG kan het niet meer alleen af. Verregaande samenwerking met andere middelbare scholen, met een ander bestuur is een vereiste om te overleven. Alleen dan kan de school weer doorgroeien tot een school met breed, modern en wervend onderwijs waar ruimte is voor permanente onderwijsvernieuwing. De kansen hiervoor zijn groter met een partner waarmee kennis, middelen en ervaringen worden gedeeld.

Valt het niet mee met het aantal leerlingen?

Nee. Over 6 jaar is het aantal leerlingen van ruim 900 naar ca. 650 teruggelopen. Die ca. 650 leerlingen verdeeld over VMBO, HAVO en VWO, daar krijgen we de klassen niet mee gevuld. Weten we dan zeker dat er over 6 jaar maar ca. 650 leerlingen zijn? Ja, door simpelweg te kijken naar het aantal leerlingen dat nu op de Texelse basisscholen zit.

Kunnen we de OSG niet zo aantrekkelijk maken dat kinderen van de overkant er heen willen?

Ja. Maar dat is een lange weg. De OSG is maar net begonnen met het verkennen van een vernieuwende onderwijskundige lijn, gebaseerd op "gepersonaliseerd leren". Maar voordat de school zich daarin onderscheidt van andere middelbare scholen in Nederland, zijn we een paar jaar verder. Ook onderwijs op afstand via het internet biedt kansen en hier kan zeker op worden ingezet. Maar om dat goed te organiseren kost ook tijd. En de krimp van het leerlingenaantal gaat snel, waardoor het steeds moeilijker wordt om een breed onderwijsaanbod van voldoende kwaliteit te leveren. Ook de arbeidszekerheid van het personeel verkleint.

Aan de andere kant is er de 'angst' dat bestuurlijke samenwerking ten koste gaat van de eigen identiteit. Blijft de OSG wel een 'Texelse school', waar leerlingen, ouders, leraren, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding voldoende invloed hebben & houden om een eigen invulling te geven aan het onderwijs? In onze gesprekken met de MR kwam de 'eigen identiteit van de OSG' heel uitdrukkelijk naar voren. Ook de adviesgroep OSG heeft het belang hiervan onderstreept. Wij delen deze mening en onderkennen het belang ervan volledig.

Houdt de school haar identiteit?

Ja. De OSG is een bijzondere school met een bijzondere identiteit. Dat karakter mogen we niet verliezen bij samenwerking met andere scholen, maar willen we versterken. Het karakter van een school wordt natuurlijk bepaald door de aangeboden schoolrichtingen en een eigen onderwijskundige visie. Maar op Texel speelt ook bekendheid en vertrouwde een rol; alle kinderen van de basisscholen uit de dorpen verzamelen zich als jongeren op de OSG. Bovendien wordt het karakter van een school in hoge mate gevormd door de docenten en zijn die docenten vaak ook zichtbaar in het "buitenschoolse" leven op Texel. En zeer belangrijk: een

schoolleider/directeur met charisma, enthousiasme en visie is voor de enige middelbare school op Texel een vereiste. Als we gaan samenwerken of samengaan moet het behoud van de identiteit van de OSG voorop staan.

Moet er geen nieuwe schoolleider/directeur komen, juist met het oog op die eigen identiteit?

Ja. Niet in de laatste plaats omdat het personeel dat graag wil en dat ook in de planning is aangegeven. Er is een stevige schoolleider/directeur nodig. Een schoolleider/directeur die ook aanblijft na een eventueel fusietraject. De voorkeur gaat uit naar een leiding die nu al samenwerkt met andere scholen op het gebied van bijvoorbeeld administratie. Maar het belangrijkste is een schoolleider/directeur die motor en boegbeeld is voor onderwijskundige ontwikkeling. En die schoolleider/directeur moet er ook voor zorgen dat de OSG een goede eigen invulling geeft aan haar onderwijs, ook na een bestuurlijke fusie.

C. Vertrekpunt Nota Toekomstvisie OSG: bestuurlijke fusie

In de Nota is bestuurlijke fusie als eerste uitgangspunt genomen:

“Dat levert de meeste mogelijkheden op om de leerlingen (over en weer trouwens) in staat te stellen om onderwijs dat de ene school niet kan bieden, bij de andere school te laten volgen. Nabijheid is ook gewenst voor personeelsleden die een bestuursaanstelling hebben en tussen verschillende scholen moeten pendelen. Samenwerking met Scholen aan Zee in den Helder is dan de eerste optie. Eventueel zou Schagen in aanmerking kunnen komen. Andere scholen komen niet in aanmerking: ze opereren binnen een ander samenwerkingsverband en leveren qua onderwijskundig aanbod geen meerwaarde op.

Het verdient aanbeveling om al op korte termijn de mogelijkheden van bestuurlijke samenwerking, uitmondend in een bestuurlijke fusie, te verkennen”

Heeft de gemeenteraad al iets besloten over een samenwerkingspartner?

Nee. Wel heeft de raad de nota Toekomstvisie aangenomen, waarin geografische nabijheid van een fusiepartner een vanzelfsprekend uitgangspunt is. Hoe dichterbij de andere scholen, hoe gemakkelijker het is om personeel uit te wisselen, en leerlingen zo min mogelijk te laten pendelen. In de nota wordt gesteld dat we eerst naar de scholengemeenschap in Den Helder Scholen aan Zee moeten kijken: een onderzoek naar alle voordelen van een samenwerking. Al zijn er op Texel soms reserves tegen Den Helder, we moeten onderkennen dat Den Helder het meest nabij is.

Hebben we een fusie nodig?

Ja. En fusie gaat verder dan samenwerking. Bij een fusie vallen de samenwerkende scholen onder een enkel bestuur. Fusie levert een belangrijke bijdrage aan de missie: ‘een brede middelbare school, met ruimte voor onderwijsvernieuwing en kwalitatief goed onderwijs’. Een grotere organisatie heeft meer slagkracht en biedt meer mogelijkheden op een efficiënte inzet van kennis, middelen en delen van ervaringen. Voor de uitwisseling van personeel is een fusie vereist. Handhaven van kwaliteit van personeel is eenvoudiger te bereiken in een grotere organisatie. Daarbij is er binnenkort niet alleen teveel personeel voor te weinig leerlingen, maar ook is het met het overblijvende personeel niet zeker of alle vakken kunnen worden gegeven. Ook zijn door de snelle terugloop van leerlingen niet alle docenten zeker van hun baan. Met uitwisseling van personeel is er meer kans op baanbehoud. Bovendien is de uitwisseling van leerlingen gebaat bij één schoolbestuur, dit voorkomt ook concurrentie waarbij leerlingen van de OSG zouden kunnen worden weggezogen naar Den Helder. Kortom: met bestuurlijke fusie is de kans het grootst dat de doelen en ambities uit de Nota kunnen worden gerealiseerd. Bedoeling is dat er per 1 augustus 2016 wordt gefuseerd (dat is iets eerder dan het uitgangspunt van de Nota: 1 januari 2017).

Is het niet beter als de OSG voorlopig nog zelfstandig blijft?

Nee. Bestuurlijke fusie draagt bij aan de afronding van de reorganisatie en de invoering van gepersonaliseerd leren. Dat heeft de OSG nodig. Nu kan de OSG fuseren vanuit de eigen kracht. Uitstel kan ertoe leiden dat er in een later stadium op andermans condities moet worden gefuseerd. Het als zelfstandige school ontwikkelen van een nieuwe onderwijskundige aanpak - gepersonaliseerd leren - zou ook kunnen mislukken. In dat geval moet de OSG vanuit een slechtere uitgangspositie fuseren.

Verder is de gemeentelijke organisatie voor het besturen en operationeel leiden van een school voor voortgezet onderwijs niet voldoende toegerust. Ook is het de vraag of voor een zelfstandige OSG een schoolbestuur met voldoende bestuurskracht kan worden gevonden.

D. Bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met Stichting Scholen aan Zee

Een geschikte fusiepartner is een partij die:

- ✓ de noodzaak tot een breed aanbod van kwalitatief onderwijs op Texel onderschrijft;
- ✓ de ambities en doelen van de Nota Toekomstvisie OSG wil realiseren;
- ✓ de 'Texelse eigenheid' respecteert, dat wil zeggen dat de school de vrijheid heeft en houdt om een eigen invulling te geven aan het onderwijs;
- ✓ voor bovenstaande punten garanties ('huwelijkse voorwaarden') wil afgeven;
- ✓ geografisch nabij is.

De gesprekken die wij met SaZ gevoerd hebben en de inhoud van het Advies van dhr. Van Meurs sterken ons in de gedachte dat SaZ een goede partij is die aan deze voorwaarden kan en wil voldoen. SaZ onderkent het belang van goed voortgezet onderwijs op Texel in een school met een 'eigen identiteit' en ziet dat bestuurlijke fusie óók voor SaZ een goede zaak is. Ook SaZ heeft nog te maken met verdere krimp. Een fusie met de OSG geeft SaZ naar de toekomst toe voldoende schaalgrootte om voort te bestaan als organisatie waar goed onderwijs wordt gegeven met een bedrijfsvoering die het primaire proces op administratief-, personeel en ICT-gebied optimaal kan ondersteunen. Dat is weer goed voor de OSG, want juist als kleine school is het heel lastig om een dergelijke bedrijfsvoering in stand te houden.

Samenwerking met SaZ levert veel op voor de Texelse leerlingen en daar doen we het voor. Ook is het reëel dat er leerlingen van Den Helder naar Texel gaan. Bijvoorbeeld door in het kader van het 'vernieuwend VMBO' de horecaopleiding op Texel te situeren. Verder biedt de aanstaande fusie van Praktijkschool de Pijler met SaZ ook kansen voor leerlingen op Texel les te volgen.

Moeten we niet zoeken naar andere partners, zoals het Regius College te Schagen?

Nee. Het is niet gebruikelijk om met meerdere partners tegelijk te onderhandelen. Bovendien, de Nota geeft aan eerst de mogelijkheden voor bestuurlijke fusie met SaZ te onderzoeken. Ook de Adviesgroep OSG ziet SaZ als natuurlijke partner, mede naar aanleiding van het Advies. Natuurlijk is bij de Nota (begin 2013) het Regius College voorbij gekomen als mogelijke partner. Toen is de afweging gemaakt, dat als er goede fusieafspraken te maken zijn met SaZ het voordeel van de geografische nabijheid doorslaggevend is. Een voorbeeld: wederzijdse uitwisseling van leerlingen is met Schagen een stuk lastiger. De route met andere partners is nog niet onderzocht. Mocht blijken dat er met SaZ geen goede fusieafspraken kunnen worden gemaakt, dan ontstaat er een nieuwe situatie en zullen we op zoek moeten gaan naar andere partners.

E. Ons advies: Intentiebesluit tot bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met Stichting Scholen aan Zee

Gelet op het voorgaande en het gestelde in de 'Nota Toekomstvisie OSG' en het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel' - voor de inhoud waarvan wij u hier verder kortheidshalve verwijzen naar de bijlagen bij dit advies - adviseren wij u het volgende intentiebesluit te nemen:

1. Kennis te nemen van het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel' en de Oplegnotitie OSG De Hogeberg, Toekomstbestendig & Texels;
2. De intentie uit te spreken om voor OSG De Hogeberg per 1 augustus 2016 een bestuurlijke fusie aan te gaan met Stichting Scholen aan Zee mits bij deze fusie afdoende kan worden geborgd:
 - Continuïteit van het VO op Texel;
 - Behoud van de eigen identiteit van OSG De Hogeberg op Texel;
 - Algemene toegankelijkheid van het Voortgezet Onderwijs op Texel;
 - Verruiming van het aanbod aan Voortgezet Onderwijs op Texel;
 - Uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg, waaronder de invoering van een model voor gepersonaliseerd leren;
3. Alvorens een definitief besluit te nemen over een bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met Stichting Scholen aan Zee dient in ieder geval aan de navolgende voorwaarden (deels reeds benoemd in het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs op Texel') te worden voldaan:
 - A. In de statuten van Stichting Scholen aan Zee worden de volgende punten opgenomen/vastgelegd:
 - a) de borging van de materiële kenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid, gelijke benoembaarheid en actieve pluriformiteit);
 - b) de borging van de positie van OSG De Hogeberg als zelfstandige school, OSG De Hogeberg:
 - behoudt haar eigen naam;
 - behoudt minimaal alle huidige schoolsoorten op Texel in de volle breedte (locatiegarantie);
 - krijgt een examengarantie op Texel minimaal in alle huidige schoolsoorten;
 - behoudt haar eigen brin-nummer;
 - kan binnen de algemene onderwijskundige koers van Stichting Scholen aan Zee een eigen onderwijskundige invulling geven aan haar onderwijs;
 - c) dat de financiële positie van OSG De Hogeberg binnen de begroting en jaarrekening van Scholen aan Zee inzichtelijk wordt gemaakt. Het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee licht de begroting en de jaarrekening (persoonlijk) toe aan het College van B&W van de gemeente Texel. De gemeente Texel heeft recht op toezending van de vastgestelde (meerjaren)begrotingen en jaarrekeningen van Stichting Scholen aan Zee;
 - d) dat het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee eerst overleg pleegt met het College van B&W van de gemeente Texel over de profielschets van een nieuwe schoolleiding voor OSG De Hogeberg. Tevens zal het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee een nieuw te benoemen (lid van) de schoolleiding van OSG De Hogeberg voorafgaand aan de benoeming voorstellen aan het College van B&W van de gemeente Texel;
 - e) dat 2 leden van de Raad van Toezicht van Stichting Scholen aan Zee op voordracht van de gemeenteraad van Texel worden benoemd. Ook voor deze leden stelt de RvT een functieprofiel op, waarin na overleg met de gemeenteraad de Texelse belangen een plaats krijgen. De gemeenteraad presenteert per vacature indien

enigszins mogelijk meerdere kandidaten waaruit de RvT gehouden is te selecteren, gevolgd door het in gang zetten van de procedure voor benoeming. Deze handelwijze wordt in het reglement Raad van Toezicht opgenomen. Alvorens tot herbenoeming over te gaan (cf. rooster van aftreden) evalueert de Raad de herbenoeming tegen het actueel profiel van de Raad, zoals dat voor alle leden van de RvT geldt conform het reglement Raad van Toezicht. Over zaken die het voortbestaan van het Voortgezet Onderwijs op Texel betreffen - besluiten tot opheffing van OSG de Hogeberg dan wel opheffing van een schoolsoort of afdeling binnen de scholengemeenschap - besluit de Raad van Toezicht unaniem, waarbij geldt dat een dergelijk besluit slechts aan de orde kan zijn wanneer het openhouden van de school op Texel het voortbestaan van Stichting Scholen aan Zee als geheel zou bedreigen;

- f) een ‘terugval-optie’ die borgt dat als de Raad van Toezicht van Stichting Scholen aan Zee unaniem besluit tot stopzetting van OSG De Hogeberg als zelfstandige school op Texel of als de gemeente Texel constateert dat het voortbestaan van het VO-onderwijs op Texel op ernstige wijze in haar voortbestaan wordt bedreigd als het gevolg van ernstige taakverwaarlozing of handelen in strijd met de wet door Stichting Scholen aan Zee ten aanzien van OSG De Hogeberg, de gemeente Texel in staat gesteld dient te worden de school alsnog in een andere constructie voor te zetten. Het Brin-nummer, het aandeel van OSG De Hogeberg in de algemene reserve van Stichting Scholen aan Zee en de bestemmingsreserve(s) van OSG De Hogeberg worden in dat geval weer terug overgedragen aan de gemeente Texel danwel de stichting die zij daarvoor in het leven roept. De beslissingsbevoegdheid (wel of niet) ligt in dat geval - behoudens bijvoorbeeld eventueel noodzakelijke toestemming van OC&W - bij de gemeenteraad van Texel;
- g) de bevoegdheid van de gemeenteraad van Texel opgenomen om voorafgaande goedkeuring te geven aan voorgenomen wijziging van die bepalingen van de statuten van Stichting Scholen aan Zee, waarin direct de positie van OSG De Hogeberg en/of bepaalde rechten/bevoegdheden van de gemeente Texel geregeld zijn, zoals bedoeld onder a tot en met f;

B. Financiële voorwaarden:

- h) een positieve uitkomst van een in opdracht van de gemeente uit te voeren ‘Due Diligence’-onderzoek naar Stichting Scholen aan Zee en een positieve uitkomst van een door Stichting Scholen aan Zee in te stellen ‘Due Diligence’ onderzoek naar OSG De Hogeberg;
- i) een nader te bepalen verdeling van de huidige vermogenspositie van OSG De Hogeberg tussen (een) specifiek voor OSG De Hogeberg in te stellen bestemmingsreserve(s) en een toevoeging aan de algemene reserve van Stichting Scholen aan Zee ter afdekking van het exploitatierisico voor Stichting Scholen aan Zee;
- j) een (positieve) meerjarenraming voor OSG De Hogeberg binnen Stichting Scholen aan Zee en een (positieve) meerjarenraming voor het totaal en de onderdelen (inclusief bedrijfsbureau) van Stichting Scholen aan Zee, gebaseerd op de huidige bekostiging, reële personele en materiële lasten op loon- en prijspeil 2015 en op betrouwbare prognoses van leerlingaantallen, waaruit blijkt dat de continuïteit voor de afzonderlijke scholen binnen de gefuseerde rechtspersoon voor de middellange termijn gegarandeerd kan worden;
- k) duidelijke en controleerbare afspraken over de uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG de Hogeberg en de daarvoor door de gemeente beschikbaar te stellen financiële middelen, zoals genoemd in de Nota;
- l) het gebouw van OSG De Hogeberg blijft eigendom van de gemeente en zal onder nader te bepalen (financiële) voorwaarden in gebruik worden gegeven aan Scholen

aan Zee/OSG De Hogeberg. De gemeente heeft - in overleg met Stichting Scholen aan Zee - beslissingsbevoegdheid ten aanzien van overcapaciteit;

C. Nieuwe Schoolleiding:

- m) de aanstelling van een vaste schoolleider/directeur (1fte) uiterlijk per oktober 2015 die mogelijk benoemd kan worden in schaal 15 teneinde de functie ook financieel voldoende aantrekkelijk te maken. Deze schoolleider zal in de overgangsperiode (in ieder geval tot een jaar na de daadwerkelijke fusiedatum) worden ondersteund door een tijdelijk aan te stellen adjunct-directeur. Het College van B&W van de gemeente Texel (dan nog bevoegd gezag) en het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee stellen gezamenlijk het profiel voor de nieuwe schoolleiding op;

D. Overige voorwaarde:

- n) de OSG blijft partner bij 'Ontwikkeling Onderwijs Texel'.

Is het nodig om nu al een intentiebesluit te nemen?

Ja. Een bestuurlijke fusie is een ingrijpend proces voor alle betrokken partijen. Belangrijk hiervoor is een gemeenschappelijk doel waar iedereen voor wil gaan. Hiermee bereik je dat er vanuit gelijkwaardigheid afspraken kunnen worden gemaakt die goed zijn voor al de betrokken partijen: 'win-win'. Daarom hebben wij de MR van de OSG gevraagd nu eerst in te stemmen met het intentiebesluit tot bestuurlijke fusie. We moeten het samen doen. Voorgaande laat uiteraard de wettelijke bevoegdheden van de MR bij het vervolgtraject zoals het instemmingsrecht met de Fusie-effectrapportage, personele regelingen e.d. volledig onverlet.

Is met het intentiebesluit niet al een definitieve keuze gemaakt voor bestuurlijke fusie van de OSG met SaZ?

Nee. Het geeft wel aan dat bestuurlijke fusie met SaZ het beoogde eindresultaat is. Met het intentiebesluit wordt het startsein gegeven voor de ter handneming van de verdere voorbereiding van de bestuurlijke fusie.

F. Op weg naar de toekomst

We moeten dit jaar een beslissing nemen die van historisch belang zal zijn voor Texel. Het doel is goed middelbaar onderwijs, ook voor toekomstige generaties. De oplossing om een krachtige school te houden op Texel ligt in een fusie, waardoor een samenwerking ontstaat die de OSG De Hogeberg van een gezonde toekomst verzekert. Een school met een sterke eigen identiteit, onderwijslijn en leiding. De school is cruciaal voor de Texelse samenleving. Daarom handelen we heel zorgvuldig, maar gezien de urgentie wel met daadkrachtige besluiten.

Bijlage 3 bij advies OSG De Hogeberg, 'Toekomstbestendig & Texels'

Uitgangspunt: Bestuurlijke fusie per 1 augustus 2016.

Vorbereiding bestuurlijke fusie periode april t/m begin november, waaronder medio April opstellen profiel schoolleiding, voor de zomer aangesteld en naar verwachting uiterlijk 1 oktober 2015 beschikbaar.

Formele trajecten:

1. omzetting OSG De Hogeberg van openbaar tot algemeen bijzonder;
2. overdracht instandhouding OSG De Hogeberg van gemeente naar SaZ (= de daadwerkelijke bestuurlijke fusie).

Ad. 1 - omzetting

Toestemming staatssecretaris OC&W nodig.

Voor 1 november van enig jaar aanvraag voorgenomen omzetting indienen, uiterlijk 1 mei daarop uitsluitend staatssecretaris. Aanvraag moet vergezeld worden van een advies van het college GS van NH.

Besluit is bevoegdheid raad (omzetting = het juridisch opheffen van een school/tegelijkertijd stichten nieuwe school).

Derhalve uiterlijk raad van 21 oktober 2015, BW 15 september 2015.

Behoeft instemming ouder/leerling-geleding MR.

Ad. 2 - bestuurlijke fusie

Toestemming staatssecretaris OC&W nodig.

Aanvraag kan op ieder moment. Beslistermijn 13 weken, met maximaal 13 weken te verlengen = maximaal 26 weken (half jaar). De verwachting is dat dit sneller gaat omdat er in dit geval geen advies van Commissie Fusietoets in het onderwijs (CFTO) nodig is, omdat de daling van het leerlingenaantal van de OSG over vijf jaar meer dan 15% bedraagt, maar dan is er zekerheid dat 1 augustus 2016 wordt gehaald.

Besluit is bevoegdheid raad (volgt uit artikel 1 Wvo).

Derhalve indienen voor 1 januari 2016, 16 december 2015 besluitvorming raad, BW 10 november 2015.

Nodig Fusie-effect rapportage.

NB: De colleges van B&W van Den Helder en Texel dienen in de rol van lokale overheid een advies uit te brengen over de 'wenselijkheid' van de fusie. Dit adviesrecht is een taak/bevoegdheid van de lokale overheid die los staat van eventuele binding van het college van B&W met een betrokken openbare school.

Instemming MR nodig voor:

- Definitief besluit tot bestuurlijke fusie;
- Vaststelling FER;
- opzet management;
- aanpassing van regelingen;
- wijzigingen m.b.t. rechtspositie en personeelsbeleid, enz. ...

1 augustus 2016 omzetting & bestuurlijke overdracht.

De omzetting en bestuurlijke fusie dienen gelijktijdig plaats te vinden, omdat de gemeente geen schoolbestuur kan zijn van een school die niet openbaar is.

- c. Dat de financiële positie van OSG De Hogeberg binnen de begroting en jaarrekening van Scholen aan Zee inzichtelijk wordt gemaakt. Het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee licht de begroting en de jaarrekening (persoonlijk) toe aan het college van B&W van de gemeente Texel. De gemeente Texel heeft recht op toezending van de vastgestelde (meerjaren)begrotingen en jaarrekeningen van Stichting Scholen aan Zee.
- d. Dat het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee eerst overleg pleegt met het college van B&W van de gemeente Texel over de profielschets van een nieuwe schoolleiding voor OSG De Hogeberg. Tevens zal het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee een nieuw te benoemen (lid van) de schoolleiding van OSG De Hogeberg voorafgaand aan de benoeming voorstellen aan het college van B&W van de gemeente Texel.
- e. Dat 2 leden van de Raad van Toezicht van Stichting Scholen aan Zee op voordracht van de gemeenteraad van Texel worden benoemd. Ook voor deze leden stelt de RvT een functieprofiel op, waarin na overleg met de gemeenteraad de Texelse belangen een plaats krijgen. De gemeenteraad presenteert per vacature indien enigszins mogelijk meerdere kandidaten waaruit de RvT gehouden is te selecteren, gevolgd door het in gang zetten van de procedure voor benoeming. Deze handelwijze wordt in het reglement Raad van Toezicht opgenomen. Alvorens tot herbenoeming over te gaan (cf. rooster van aftreden) evalueert de Raad de herbenoeming tegen het actueel profiel van de Raad, zoals dat voor alle leden van de RvT geldt conform het reglement Raad van Toezicht. Over zaken die het voortbestaan van het Voortgezet Onderwijs op Texel betreffen - besluiten tot opheffing van OSG de Hogeberg dan wel opheffing van een schoolsoort of afdeling binnen de scholengemeenschap - besluit de Raad van Toezicht unaniem, waarbij geldt dat een dergelijk besluit slechts aan de orde kan zijn wanneer het openhouden van de school op Texel het voortbestaan van Stichting Scholen aan Zee als geheel zou bedreigen.
- f. Een 'terugval-optie' die borgt dat als de Raad van Toezicht van Stichting Scholen aan Zee unaniem besluit tot stopzetting van OSG De Hogeberg als zelfstandige school op Texel of als de gemeente Texel constateert dat het voortbestaan van het VO-onderwijs op Texel op ernstige wijze in haar voortbestaan wordt bedreigd als het gevolg van ernstige taakverwaarlozing of handelen in strijd met de wet door Stichting Scholen aan Zee ten aanzien van OSG De Hogeberg, de gemeente Texel in staat gesteld dient te worden de school alsnog in een andere constructie voor te zetten. Het Brin-nummer, het aandeel van OSG De Hogeberg in de algemene reserve van Stichting Scholen aan Zee en de bestemmingsreserve(s) van OSG De Hogeberg worden in dat geval weer terug overgedragen aan de gemeente Texel danwel de stichting die zij daarvoor in het leven roept. De beslissingsbevoegdheid (wel of niet) ligt in dat geval - behoudens bijvoorbeeld eventueel noodzakelijke toestemming van OC&W - bij de gemeenteraad van Texel.
- g. De bevoegdheid van de gemeenteraad van Texel opgenomen om voorafgaande goedkeuring te geven aan voorgenomen wijziging van die bepalingen van de statuten van Stichting Scholen aan Zee, waarin direct de positie van OSG De Hogeberg en/of bepaalde rechten/bevoegdheden van de gemeente Texel geregeld zijn, zoals bedoeld onder a tot en met f.

B. Financieel:

- h. Een positieve uitkomst van een in opdracht van de gemeente uit te voeren 'Due Diligence'-onderzoek naar Stichting Scholen aan Zee en een positieve uitkomst van een door Stichting Scholen aan Zee in te stellen 'Due Diligence' onderzoek naar OSG De Hogeberg.
- i. Een nader te bepalen verdeling van de huidige vermogenspositie van OSG De Hogeberg tussen (een) specifiek voor OSG De Hogeberg in te stellen bestemmingsreserve(s) en een toevoeging aan de algemene reserve van Stichting Scholen aan Zee ter afdekking van het exploitatierisico voor Stichting Scholen aan Zee.
- j. Een (positieve) meerjarenraming voor OSG De Hogeberg binnen Stichting Scholen aan Zee en een (positieve) meerjarenraming voor het totaal en de onderdelen (inclusief bedrijfsbureau) van Stichting Scholen aan Zee, gebaseerd op de huidige bekostiging, reële personele en materiële lasten op loon- en prijspeil 2015 en op betrouwbare prognoses van leerlingaantallen, waaruit blijkt dat de continuïteit voor de afzonderlijke scholen binnen de gefuseerde rechtspersoon voor de middellange termijn gegarandeerd kan worden.
- k. Duidelijke en controleerbare afspraken over de uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG de Hogeberg en de daarvoor door de gemeente beschikbaar te stellen financiële middelen, zoals genoemd in de Nota.

- l. Het gebouw van OSG De Hogeberg blijft eigendom van de gemeente en zal onder nader te bepalen (financiële) voorwaarden in gebruik worden gegeven aan Scholen aan Zee/OSG De Hogeberg. De gemeente heeft - in overleg met Stichting Scholen aan Zee - beslissingsbevoegdheid ten aanzien van overcapaciteit.

C. Schoolleiding:

- m. de aanstelling van een vaste schoolleider/directeur (1fte) uiterlijk per oktober 2015 die mogelijk benoemd kan worden in schaal 15 teneinde de functie ook financieel voldoende aantrekkelijk te maken. Deze schoolleider zal in de overgangsperiode (in ieder geval tot een jaar na de daadwerkelijke fusiedatum) worden ondersteund door een tijdelijk aan te stellen adjunct-directeur. Het college van B&W van de gemeente Texel (dan nog bevoegd gezag) en het College van Bestuur van Stichting Scholen aan Zee stellen gezamenlijk het profiel voor de nieuwe schoolleiding op;

D. Overig:

- n. De OSG blijft partner bij 'Ontwikkeling Onderwijs Texel'.
4. De kosten voor het 'Due Diligence' € 25.000 in afwijking van bestaand beleid ten laste te brengen van de algemene reserve & de overige (juridische) advieskosten € 15.000 ten laste te brengen van de begrotingspost 644107;
5. Het college opdracht te geven om de bestuurlijke fusie (financieel) uit te werken en een definitief fusievoorstel aan de gemeenteraad voor te leggen.

Gelet op

- het gestelde in de 'Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg', het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel' en de Oplegnotitie OSG De Hogeberg, Toekomstbestendig & Texels';

Overwegende

- dat kwalitatief voortgezet onderwijs met een zo breed mogelijk aanbod van groot belang is voor de aantrekkelijkheid van Texel als woon- en werkeiland;

Raadsbesluit

Nummer **023****Behandelschema**

B&W	17-03-2015
Raadscommissie	01-04-2015
Gemeenteraad	15-04-2015
Portefeuillehouder	F.C. Giskes

OSG De Hogeberg, Toekomstbestendig en Texels

Intentiebesluit bestuurlijke fusie OSG De Hogeberg met Stichting Scholen aan Zee

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

1. Kennis te nemen van het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel' en de Oplegnotitie OSG De Hogeberg, Toekomstbestendig & Texels.
2. De intentie uit te spreken om voor OSG De Hogeberg per 1 augustus 2016 een bestuurlijke fusie aan te gaan met Stichting Scholen aan Zee mits bij deze fusie afdoende kan worden geborgd:
 - a. Continuïteit van het VO op Texel
 - b. Behoud van de eigen identiteit van OSG De Hogeberg op Texel
 - c. Algemene toegankelijkheid van het Voortgezet Onderwijs op Texel
 - d. Verruiming van het aanbod aan Voortgezet Onderwijs op Texel
 - e. Uitvoering van de Nota Toekomstvisie OSG De Hogeberg, waaronder de invoering van een model voor gepersonaliseerd leren
3. Alvorens een definitief besluit te nemen over een bestuurlijke fusie van OSG De Hogeberg met Stichting Scholen aan Zee dient in ieder geval aan de navolgende voorwaarden (deels reeds benoemd in het 'Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs op Texel') te worden voldaan:

A. In de statuten van Stichting Scholen aan Zee worden de volgende punten opgenomen/vastgelegd:

 - a. De borging van de materiële kenmerken van het openbaar onderwijs (algemene toegankelijkheid, gelijke benoembaarheid en actieve pluriformiteit).
 - b. De borging van de positie van OSG De Hogeberg als zelfstandige school, OSG De Hogeberg:
 - a. behoudt haar eigen naam
 - b. behoudt minimaal alle huidige schoolsoorten op Texel in de volle breedte (locatiegarantie)
 - c. krijgt een examengarantie op Texel minimaal in alle huidige schoolsoorten
 - d. behoudt haar eigen brin-nummer
 - e. kan binnen de algemene onderwijskundige koers van Stichting Scholen aan Zee een eigen onderwijskundige invulling geven aan haar onderwijs

Ondertekening

Vastgesteld in de openbare vergadering van 15-04-2015,

de griffier,

de voorzitter,

Bijlagen

1. Advies bestuurlijke inrichting Voortgezet Onderwijs Texel
2. Oplegnotitie OSG De Hogeberg, 'Toekomstbestendig en Texels'
3. Tijdpad en fusietraject